

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Elena Covalenco,

Judecători – Guzun Ion, Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de către avocatul Rodica Gaina în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 mai 2018, în cauza penală privindu-l pe

*Paraschiv Valentin XXXXX, născut la XXXXX,
originar din XXXXX și domiciliat în XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

- în instanța de fond de la 18.10.2017 până la 16.02.2018;

- în instanța de apel de la 14.03.2018 până la 23.05.2018;

- instanța de recurs de la 31.07.2018 până la 14.11.2018

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătorei Edineț, sediul Centru din 16 februarie 2018, Valentin Paraschiv a fost declarat vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată de către procuror privind încasarea de la inculpat a sumei de 1 405,93 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond examinând cauza în procedură simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, a constatat că inculpatul Valentin Paraschiv a fost condamnat pentru faptul că, la 04 septembrie 2017, ora 18:30, aflându-se la domiciliul său amplasat în XXXXX, fiind în stare de ebrietate, urmărind scopul impunerii voinței sale și a controlului personal, provocării stării de tensiune și suferinței psihice, ca urmare a conflictului inițiat de către acesta, a manifestat un comportament agresiv și violent față de soția sa, Maria Paraschiv,

căreia i-a aplicat o lovitură cu palma peste față și cu un băț în regiunea ochiului stâng, față de fiul acesteia, Serghei Paraschiv, căruia i-a aplicat mai multe lovituri cu pumnii peste diferite regiuni ale corpului aplicându-i totodată o lovitură cu o țeavă metalică peste mâna dreaptă și față de mama ultimei, Larisa Bologan, pe care a îmbrâncit-o în rezultatul cărui fapt aceasta a căzut la pământ lovindu-se la ambele mâini.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.109-D din 19.09.2017, lui Serghei Paraschiv i-au fost cauzate plagă contuză superficială, edemul și contuzia țesuturilor moi a mâinii drepte cu limitarea mișcărilor, vătămări care au fost cauzate prin acțiunea traumatică a unui corp dur contondent, posibil în timpul indicat și se califică ca vătămare corporală ușoară în baza criteriului dereglării sănătății de scurtă durată.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.110-D din 19.09.2017, la cet. Maria Paraschiv au fost depistate edemul țesuturilor moi a regiunii temporale stânga, plagă contuză saturată a frunții pe stânga, edemul pronunțat al pleoapelor OS, hemoragia masivă în sclera OS, plagă saturată sub OS care au fost cauzate prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul indicat și se califică ca vătămare corporală ușoară, în baza criteriului dereglării sănătății de scurtă durată.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.111-D din 19.09.2017, la cet. Larisa Bologan au fost depistate edemul și contuzia țesuturilor moi ale mâinii stângi, edemul părții dorsale a mâinii drepte, echimoză în regiunea articulației coxo-femorale stânga care au fost cauzate prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul indicat și se califică ca vătămare corporală neînsemnată.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea parțială a acesteia, în latura încasării cheltuielilor judiciare, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasate din contul inculpatului, cheltuielile judiciare suportate pe cauza penală în sumă de 1 405,93 lei, pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală, în rest sentința să fie menținută fără modificări.

În motivarea cererii de apel, procurorul a invocat că instanța eronat a respins cererea sa, or eliberarea inculpatului de la plata cheltuielilor judiciare este contrară principiului legalității, iar punerea cheltuielilor pe seama inculpatului va contribui la responsabilizarea și corectarea lui.

3.1. Sentința a fost contestată cu apel și de către avocatul Gabriela Moldovan în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, în latura stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei decizii prin care să-i fie aplicată inculpatului pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

Apărătorul a indicat că, sentința emisă de prima instanță în latura stabilirii pedepsei este prea aspră, or inculpatul și-a recunoscut vina și a solicitat să fie examinată cauza în procedură simplificată.

Totodată, avocatul a menționat că, instanța de fond nu pe deplin a apreciat totalitatea circumstanțelor atenuante ale cauzei cu referință la declarațiile părților vătămate, Maria Paraschiv și Larisa Bologan, care au indicat că nu au careva pretenții de ordin material sau moral față de inculpat și de asemenea au solicitat instanței aplicarea unei pedepse sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 mai 2018, apelul declarat de către procuror a fost respins ca fiind nefondat, iar apelul declarat de către avocatul Gabriela Moldovan în numele inculpatului a fost admis din alte motive decât cele indicate, casarea parțială a sentinței în latura stabilirii categoriei penitenciarului, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre prin care, inculpatul potrivit art. 72 alin. (3) Cod penal, urmează să își execute pedeapsa în penitenciar de tip semiînchis.

4.1. În motivarea deciziei, instanța de apel a menționat că, asupra faptei infracționale, încadrării juridice, vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal și probelor nu se va expune, deoarece sentința n-a fost atacată în această parte.

Mai mult, instanța de apel a conchis că, sentința instanței de fond referitor la pedeapsa aplicată și respingerea cheltuielilor judiciare este legală, întemeiată și motivată.

Astfel, instanța de apel ținând cont de analiza cumulativă a criteriilor de individualizare a pedepsei și coroborarea probelor care furnizează informațiile respective, precum și indicarea temeiurilor care fundamentează proporționalitatea între scopul reeducării infractorului, prin caracterul retributiv al pedepsei aplicate și așteptările societății față de actul de justiție realizat sub aspectul restabilirii ordinii de drept încălcate, a conchis că pedeapsa penală aplicată lui Valentin Paraschiv corect a fost stabilită sub formă de închisoare.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, instanța de fond întemeiat a ajuns la concluzia că, corectarea și reeducarea lui Valentin Paraschiv, precum și atingerea celorlalte scopuri ale pedepsei va fi posibil doar prin aplicarea pedepsei de închisoare, fiind respectate prevederile art. 2, 7, 61 alin. (2), 75, 76, 78 Cod penal, totodată a luat în calcul prevederile art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal și 364¹ Cod de procedură penală.

Instanța de apel a constatat că, pedeapsa aplicată inculpatului Valentin Paraschiv de instanța de fond este una legală, întemeiată, motivată și echitabilă, instanța ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al faptei - că este o

infracțiune gravă, de motivul infracțiunii săvârșite - neînțelegerile apărute în familie cu aplicarea violenței, de prezența circumstanțelor atenuante - căința sinceră și contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, de prezența circumstanțelor agravante - săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate, de antecedentele penale - pentru infracțiunile comise anterior pentru care a fost condamnat la o pedeapsă sub formă de închisoare, de caracteristica - negativă de la locul de trai, de lipsa la evidența medicilor narcolog și psihiatru, de părerea părților vătămate, de lipsa pretențiilor morale și materiale din partea acestora, de prezența proceselor-verbale cu privire la contravenții și sancționarea contravențională, de parvenirea noilor cereri la 08.02.2018, din partea membrilor familiei lui referitor la violența în familie, de influența pedepsei asupra corectării și reeducării lui, fiind aplicată în limita stabilită de lege.

Mai mult, instanța de apel a indicat că, instanța de fond corect a luat în calcul comportamentul inculpatului Valentin Paraschiv în cadrul cauzei penale, atitudinea lui față de faptele comise, influența pedepsei asupra corectării și reeducării lui și de posibilitatea corectării lui în condițiile stabilirii unei pedepse penale sub formă de închisoare.

Reieșind circumstanțele menționate, instanța de apel a concluzionat că aplicarea unei pedepse cu închisoare față de inculpatul Valentin Paraschiv este pe măsura materialului probant administrat, considerând că anume această pedeapsă va atinge scopul, va corecta și reeduca inculpatul, precum va restabili echitatea socială și va preveni săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și de alte persoane, iar pedeapsa cu munca neremunerată în folosul comunității nu se aplică la acest caz.

Subsecvent, instanța de apel a statuat că art. 72 Cod penal a fost modificat prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 163 din 20.07.2017, în vigoare de la 20.12.2017, și la moment are următorul cuprins: *Categoriile penitenciarelor în care se execută pedeapsa cu închisoare (1) Pedeapsa cu închisoare se execută în următoarele penitenciare: a) de tip deschis; b) de tip semiînchis; c) de tip închis. (2) În penitenciare de tip deschis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni săvârșite din imprudență. (3) În penitenciare de tip semiînchis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite cu intenție. (4) În penitenciare de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave. (5) Persoanele care nu au atins vârsta de 18 ani execută pedeapsa cu închisoare în penitenciare pentru minori, ținându-se cont de personalitatea condamnatului, antecedentele penale și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite. (6) Femeile condamnate execută pedeapsa*

închisorii în penitenciare pentru femei. (7) Schimbarea categoriei penitenciarului se efectuează de către instanța de judecată în corespundere cu legislația.

Raportând prevederile art. 10 și 72 Cod penal la speța, instanța de apel a conchis că este necesar de modificat tipul penitenciarului stabilit, din tip închis în tip semiînchis, admitând în așa mod apelul avocatului din alte motive decât cele declarate și solicitarea inculpatului expusă în mod verbal în instanța de apel referitor la modificarea tipului penitenciarului pentru a putea munci.

Cu referire la solicitarea procurorului, instanța de apel a menționat că, instanța de fond corect a trecut în contul statului cheltuielile judiciare în mărime de 1 405,93 lei, or cheltuielile în sumă de 1 405,93 lei, țin de efectuarea testării alcooloscopice, examinărilor medico-legale, expertizelor judiciare și costul filelor dosarului penal, printre care: testarea alcooloscopică (f.d.15-16) - 30 lei, examinarea medico-legală: rapoartele de constatare nr.305, 306, 307 din 06.09.2017 (f.d.18, 20, 22) -128 lei fiecare, expertiza medico-legală: rapoartele de expertiză nr.109D, 110D, 111D din 19.09.2017 (55, 58, 61) - 320 lei fiecare și 103 file ale dosarului penal câte 0,31 lei în sumă de 31,93 lei.

Astfel, instanța de apel a indicat că, testarea alcooloscopică, examinarea medico-legală și expertiza judiciară este o probă, care de rând cu celelalte probe acumulate pe parcursul urmăririi penale de către partea acuzării, au menirea de a demonstra în instanță vinovăția inculpatului în comiterea faptei prejudiciabile imputate acestuia.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, este obligația pozitivă a statului de a colecta probe necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului și implicit asumarea cheltuielilor aferente procesului din contul statului - în cazul dat a cheltuielilor în sumă 1 405,93 lei pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală.

Instanța a indicat că, procurorul a interpretat eronat prevederile art. 227 Cod de procedură penală, care expres stabilește care sunt cheltuielile judiciare și în special pct. 4) alin. (2) al respectivului articol, care cert stabilește că în cazul efectuării unei expertize pot fi atribuite ca cheltuieli judiciare, doar sumele cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei și nicidecum însăși cheltuielile suportate integral pentru efectuarea unei expertize când aceasta are statutul de probă în procesul penal.

Totodată, instanța de apel a remarcat că, argumentele invocate de către apelant în susținerea solicitării de încasare a cheltuielilor judiciare sunt neîntemeiate, deoarece dispozițiile art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, prevăd că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor

enumerare în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală).

De asemenea, instanța de apel a făcut trimitere la prevederile alin. (3) art. 227 Cod de procedură penală, care stipulează că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Rodica Gaina în numele inculpatului, indicând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea parțială a deciziei în partea stabilirii pedepsei penale, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

În motivarea recursului declarat, apărătorul susține că, instanțele ierarhic inferioare au comis o eroare de drept, deoarece la stabilirea pedepsei nu au luat în calcul prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, or sancțiunea art. 201¹ alin. (2) Cod penal, prevede pedeapsa sub formă de muncă neremunerată de la 180 la 240 ore sau închisoare de la 1 an la 6 ani, astfel pedeapsa aplicată este una prea aspră.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Din textul recursului rezultă că, autorul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor sale și din aceste considerente, instanța de recurs nu se va expune asupra acestor aspecte, dar recurentul își exprimă dezacordul cu termenul pedepsei stabilite, astfel semnalând temeiul de casare stipulat de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Însă, instanța de recurs consideră că, pedeapsa individualizată inculpatului, corespunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale.

Reieșind din prevederile art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și din partea altor persoane.

Potrivit art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

La caz, Colegiul penal constată că, infracțiunea săvârșită de către inculpat, este prevăzută de art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal și se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu închisoare de la 1 la 6 ani.

Conform art. 16 alin. (2) Cod penal, infracțiuni grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen de până la 12 ani inclusiv. Astfel, instanța de recurs remarcă că inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă.

Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor în latura pedepsei penale, invocate în apel.

Colegiul penal menționează că legiuitorul nu concretizează din care limite urmează a fi redusă pedeapsa – din limita maximă ori cea minimă prevăzută în sancțiune. Așadar analizând sintagma „limitelor de pedeapsă prevăzută de lege” deducem că legiuitorul a avut în vedere că pedeapsa, în cazul în care este închisoarea, se reduce cu o treime din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune, stabilindu-se noi limite cu care trebuie să opereze instanța de judecată la stabilirea pedepsei inculpatului, astfel noile limite în speța dată sunt de 8 luni și 4 ani. În continuare instanța de recurs susține că instanța de apel corect i-a stabilit inculpatului o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani care corespunde tuturor circumstanțelor cauzei și prevederilor legale.

Sub acest aspect și cu referire la argumentele din recursul avocatului, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii instanței de apel, inclusiv cele reproduse în pct. 4.1 din prezenta decizie, denotă că instanța de judecată a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind aplicarea pedepsei inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal și 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

Mai mult, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5 din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei, însă pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor

administrare. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de către avocatul Rodica Gaina în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 mai 2018, în cauza penală în privința lui *Paraschiv Valentin XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *12 decembrie 2018*.

Președinte:

Elena Covalenco

Judecători:

Ion Guzun

Iurie Diaconu